

Leerlingen hebben nood aan een beter statuut om hun rechten binnen het onderwijs maximaal uit te oefenen. Het leerlingenstatuut dient hierbij een verregaande en proactieve vertaling te zijn van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) naar de Vlaamse schoolpraktijk.

Ook het VN- Comité voor de Rechten van het Kind roept in haar Slotbeschouwingen van 2010 aan ons land op om “het recht van het kind om gehoord te worden in overeenstemming met artikel 12 van het IVRK te verzekeren en de deelname van alle kinderen op alle overheidsniveaus en binnen de familie, scholen en de gemeenschap te bevorderen met bijzondere aandacht voor kinderen in kwetsbare situaties.

De regeling van rechten en verantwoordelijkheden van leerlingen in schoolcontext vertoont echter heel wat **hiaten**, vooral wat betreft participatierechten en het recht op informatie. Wanneer hierover bepalingen bestaan, zijn die vooral ontstaan vanuit een denken in termen van omgaan met conflicten. We vinden ze dan ook terug in het schoolreglement. **Een decretaal omschreven ‘statuut van de leerling’ is er nog steeds niet.** Al jarenlang vragen zowel de scholierenkoepel als kinderrechtencoren naar het uitwerken van een dergelijk decreet.

In het Vlaams Jeugdbeleidsplan 2010-2014 kondigt de Vlaamse Regering aan werk te maken van een decreet ‘rechtspositie van leerlingen in het onderwijs’, en dit na een evaluatie van het **participatiedecreet**.¹ Dit participatiedecreet is trouwens nooit volledig uitgevoerd. Het expertisecentrum participatie dat opgericht had moeten worden, is er nooit gekomen en het forum leerlingenparticipatie is afgeschaft. Vlaams Minister van Onderwijs Pascal Smet stelde in zijn beleidsbrief onderwijs 2010-2011 dat de evaluatie van het participatiedecreet ondertussen werd afgerond, en dat daaruit bleek dat een aantal formaliteiten belastend werken. Het participatiedecreet zal op basis daarvan bijgestuurd worden, met aandacht voor het verder verstevigen van de leerlingenparticipatie.² In de volgende beleidsbrieven (2011-2012 en 2012-2013) werd dit opnieuw aangekondigd. Ondertussen lag in mei 2013 een ontwerpdecreet “houdende diverse maatregelen betreffende de rechtspositie van leerlingen en betreffende participatie op school” op tafel en werd dit decreet principieel goedgekeurd eind december 2013, maar het zit nog steeds vast in de onderhandelingen.

Daarbij komt nog dat het recht op participatie op school niet voorbehouden is voor **alle kinderen en jongeren**. De schoolraad (het adviesorgaan van de school) geeft advies aan het schoolbestuur, maar enkel in het vrij en het officieel gesubsidieerd onderwijs hebben scholieren recht op een (stemgerechtigd) zitje in de schoolraad. Leerlingen in het GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap hebben dit recht niet.

Verder is het ook nodig om lagere scholen meer te ondersteunen en te begeleiden op het vlak van leerlingenparticipatie. Lagere scholen die op schoolniveau willen werken rond actief burgerschap en leerlingenparticipatie, staan hierbij in de kou. Het forum leerlingenparticipatie is sinds september 2010 afgeschaft en het expertisecentrum werd nooit opgericht...

Er ontbreekt ook degelijke informatie over leerlingenrechten. Een erkenning van Vlaamse Scholierenkoepel als infopunt voor leerlingen over hun rechten, blijft uit. Zij nemen nu die opdracht aan (www.rechtenopschool.be),

---

¹ Decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad, *BS* 6 augustus 2004

² Vlaams Parlement, Beleidsbrief onderwijs 2010-2011, stuk 745 (2010-2011) – Nr. 1, p. 5

maar hebben geen erkenning of subsidiëring voor die taak. De overheid verwijst naar de infolijn onderwijs (www.ond.vlaanderen.be), maar deze is allesbehalve toegankelijk voor jongeren.

- **De Kinderrechtencoalitie vraagt aan de Vlaams minister van Onderwijs en het Vlaams Parlement om het decreet rechtspositie van leerlingen en participatie op school te realiseren.**
- **Verder vragen we om het recht op participatie op school te garanderen voor alle leerlingen**
- **Evenals te zorgen voor meer begeleiding en degelijke informatie voor scholen die willen werken rond leerlingenparticipatie**